

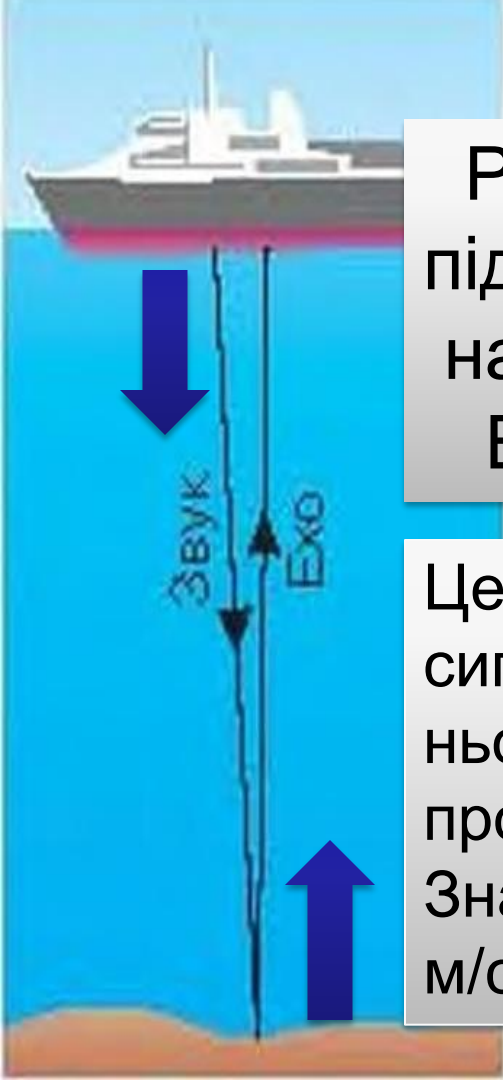
Рельєф дна Світового океану

ЯК ПОБАЧИТИ РЕЛЬЄФ ДНА ОКЕАНІВ

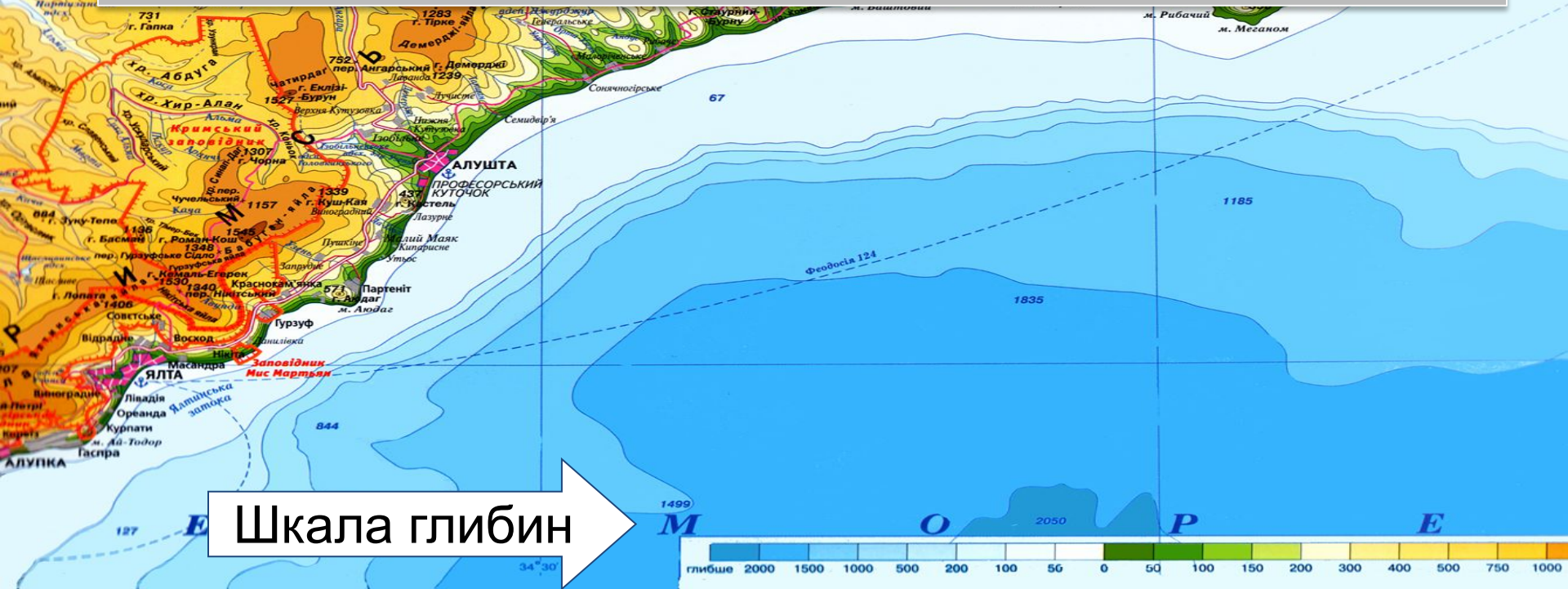
Рельєф дна С бітового океану схований під товщею води. Розрізнити нерівності на ньому можна за глибинами.

Вимірюють їх **ехолотом**.

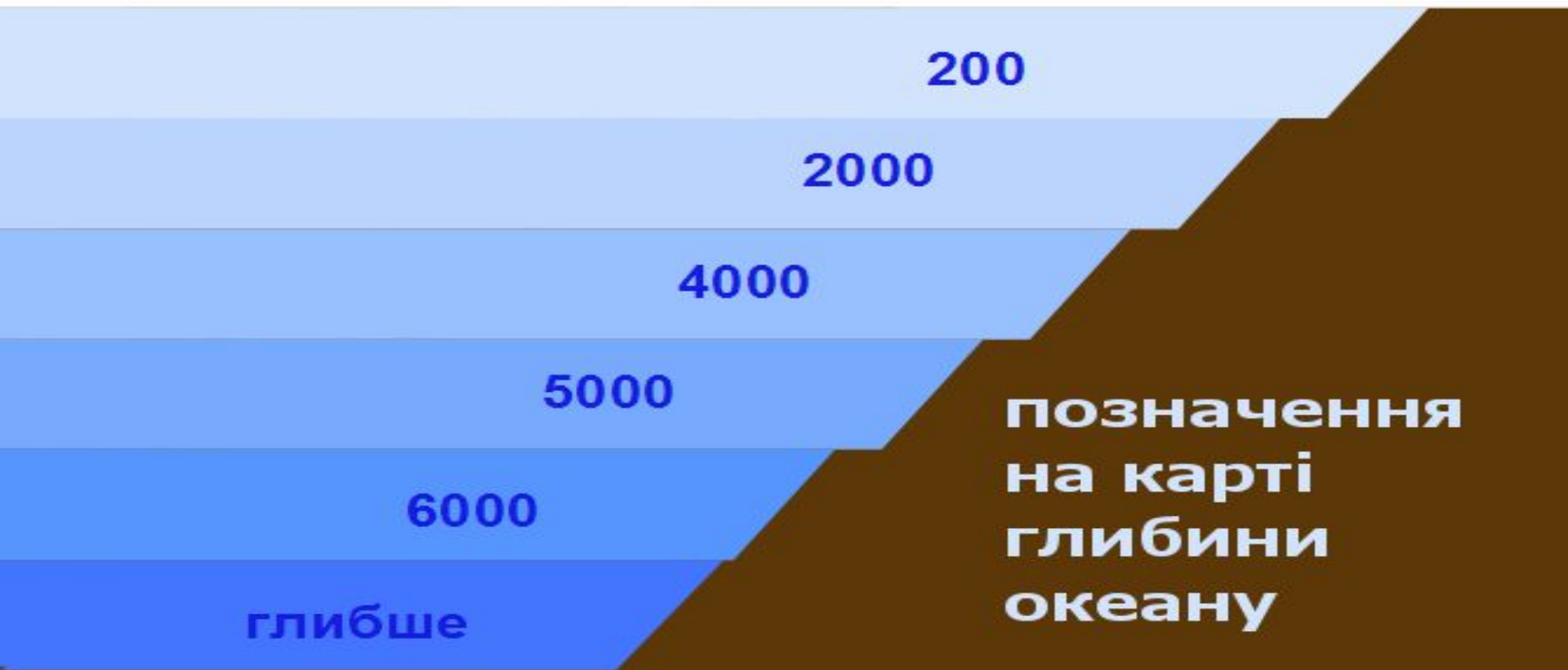
Цей прилад із судна посилає у воду звукові сигнали. Вони досягають дна, відбиваються від нього і повертаються. Дослідники фіксують час, протягом якого звук пройшов до дна і назад. Знаючи швидкість поширення звуку у воді (1500 м/с), можна визначити глибини океану.

На кожній фізичній карті поряд зі шкалою висот розміщують і **шкалу глибин**. Користуючись нею, можна визначити глибини морів та океанів.

шкала глибин

200

2000

4000

5000

6000

глибше

позначення
на карті
глибини
океану

Шкала глибин

На картах глибину покзують за допомогою шкали глибин

Шкала глибин

На дні, як і на суходолі,
найбільшими формами є
підводні рівнини й гори.

Дно Світового океану немов усіяне підводними горами,
заввишки здебільшого 1000-2000 м. Загальна кількість
гір сягає 15-20 тис.

Понад половина з них міститься на дні Тихого океану.

підводна окраїна материків

Материкова
відмілина

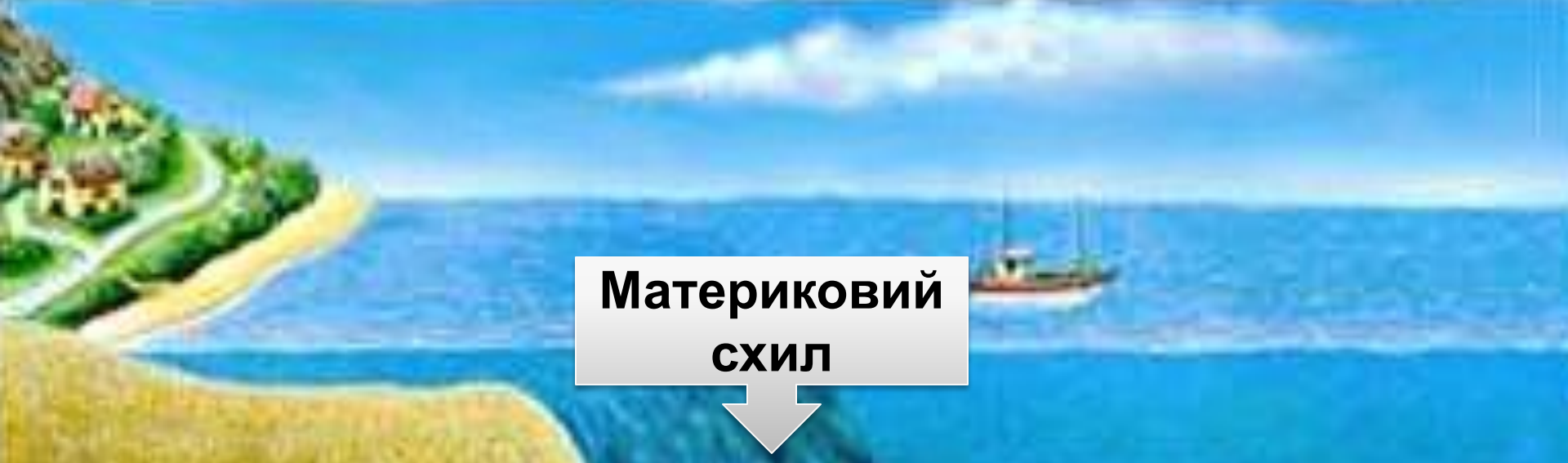
Шельф (з англ. – полиця), або **материкова відмілина** являє собою підводну, затоплену морем частину материка.

Крім того, чітко вирізняються частини океанічного дна: **підводна окраїна** материків, **перехідна зона**, **ложе океану** і **серединно-океанічні хребти**

Глибини шельфової зони зазвичай не перевищують 200 м, але в окремих випадках сягають 1500-2000 м

Ширина шельфу різна: там де низовини повільно уходять під воду вона сягає 1500 км; біля гірських хребтів, які близько підходять до узбережжя, шельф взагалі відсутній.

Материковий схил

Материковий схил – це дуже нахилена поверхня дна, яка з'єднує шельф з ложем Океану.

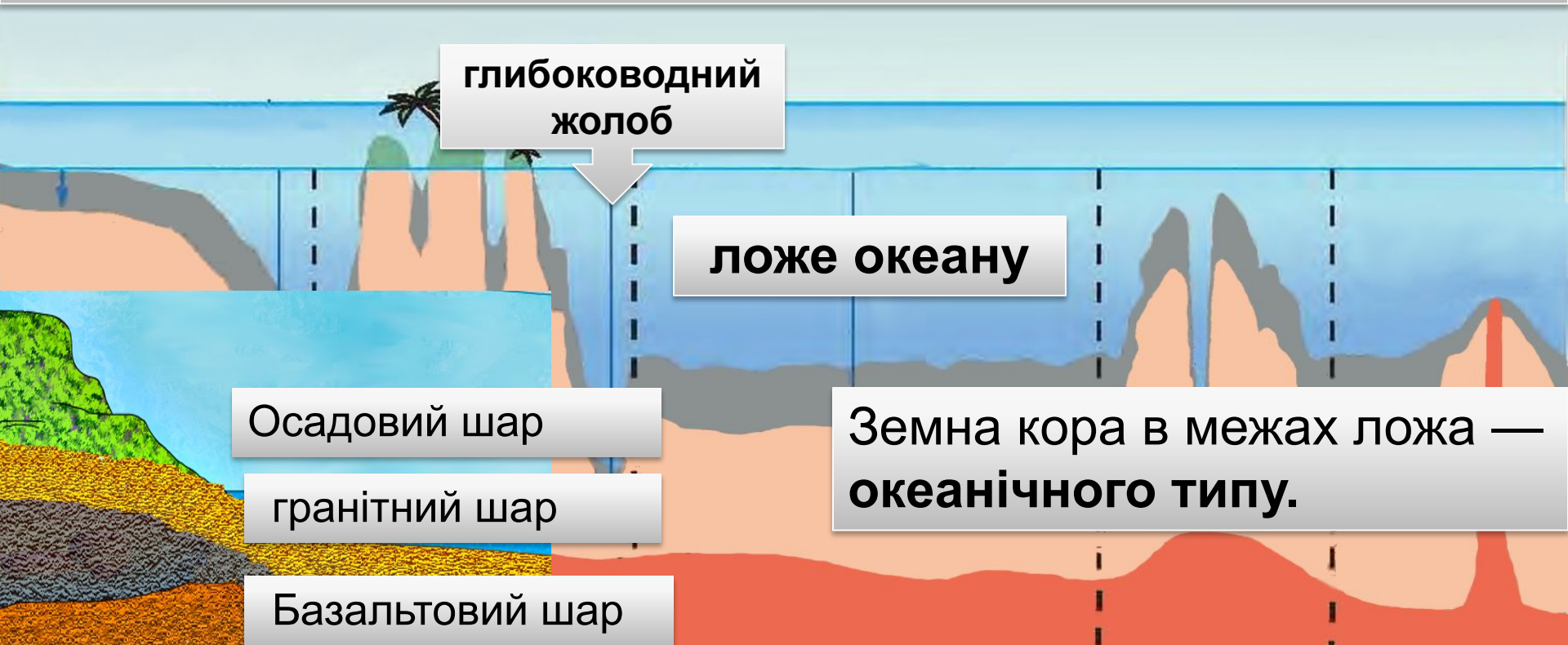
Її схили дуже стрімкі, часто порити підводними потоками. Глибина в межах материкового схилу швидко змінюється: від 200 м до 2500 м.

У перехідній зоні від материкового схилу до ложа океану простягаються глибокі моря. З боку океану їх обрамляють ланцюги островів.

За жолобами починається ложе океану.

ЛОЖЕ ОКЕАНУ — це центральна, найбільша за площею частина дна океану. Глибини там сягають 4000—6000 м.

глибоководний
жолоб

ложе океану

Осадовий шар

гранітний шар

Базальтовий шар

Земна кора в межах ложа —
океанічного типу.

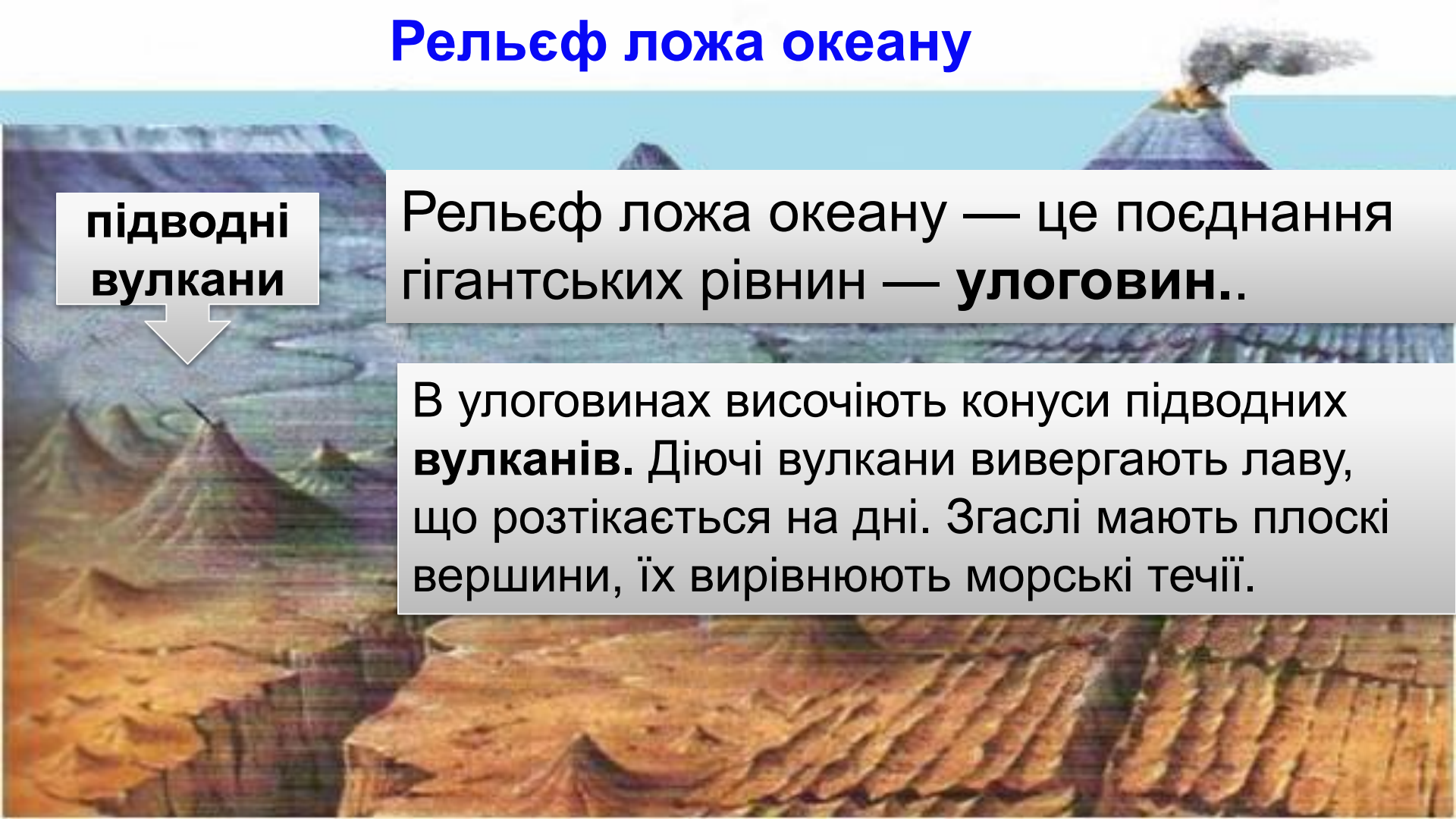
Рельєф ложа океану

підводні
вулкани

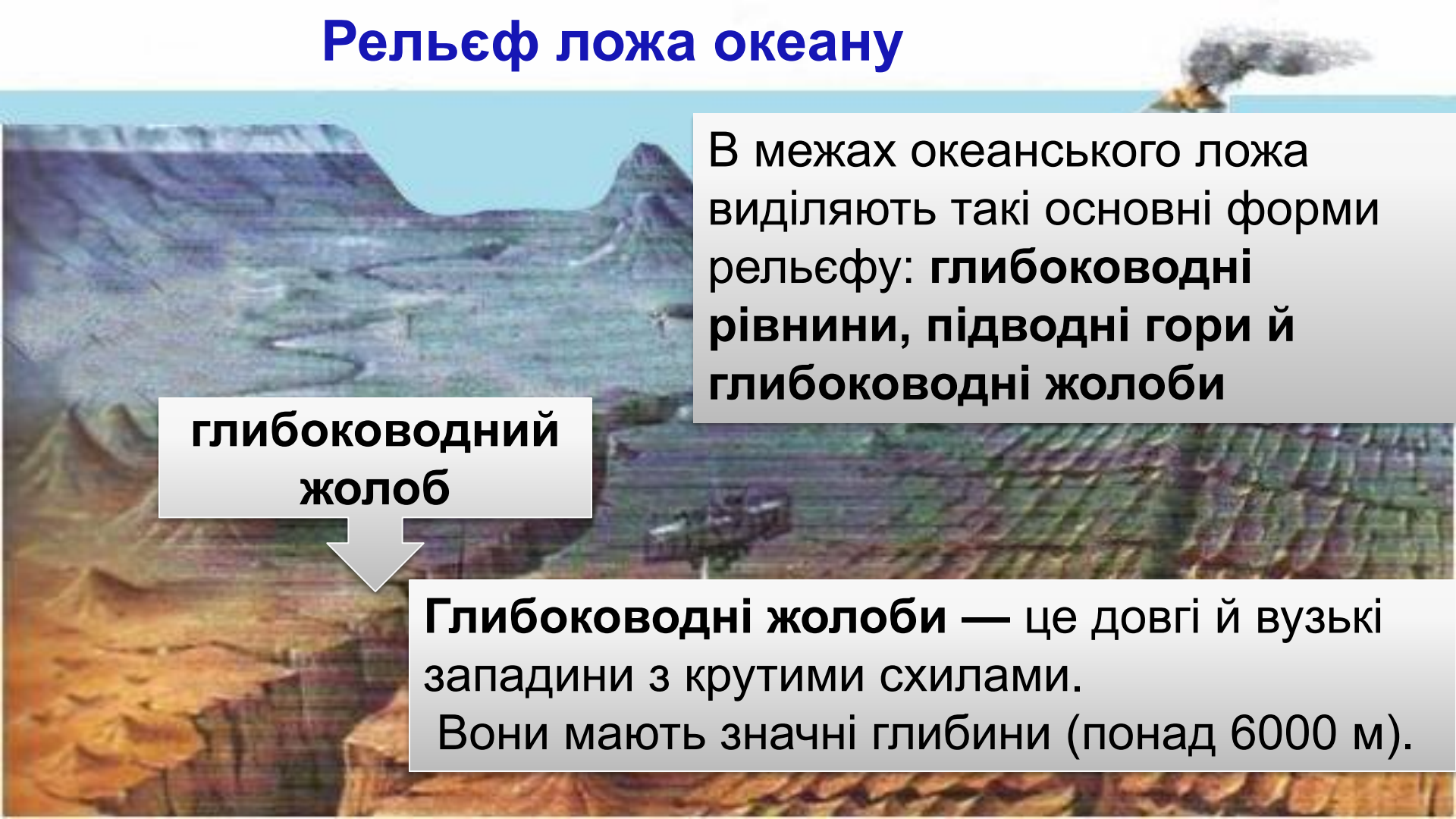

Рельєф ложа океану — це поєднання гігантських рівнин — **улоговин**..

В улоговинах височіють конуси підводних **вулканів**. Діючі вулкани вивергають лаву, що розтікається на дні. Згаслі мають плоскі вершини, їх вирівнюють морські течії.

Рельєф ложа океану

В межах океанського ложа виділяють такі основні форми рельєфу: **глибоководні рівнини, підводні гори й глибоководні жолоби**

**глибоководний
жолоб**

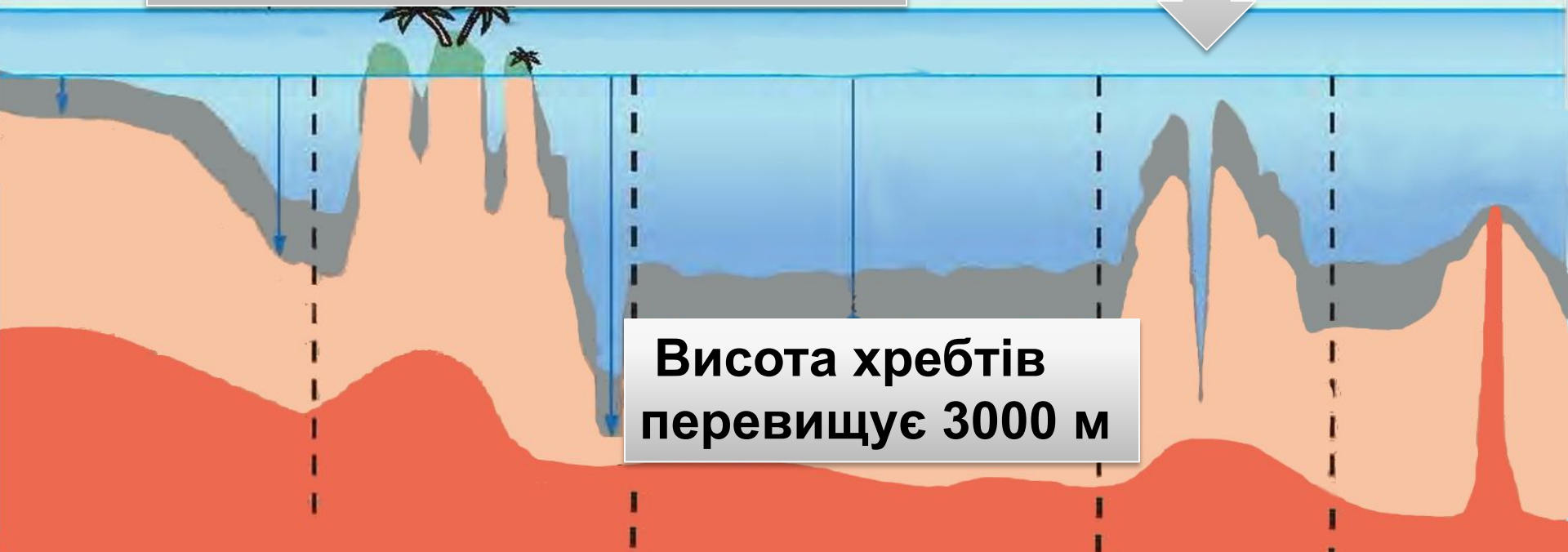
Глибоководні жолоби — це довгі й вузькі западини з крутими схилами. Вони мають значні глибини (понад 6000 м).

СЕРЕДИННО-ОКЕАНІЧНІ ХРЕБТИ

Океанічні хребти — це валоподібні підняття океанічної кори.

океанічний хребет

Висота хребтів перевищує 3000 м

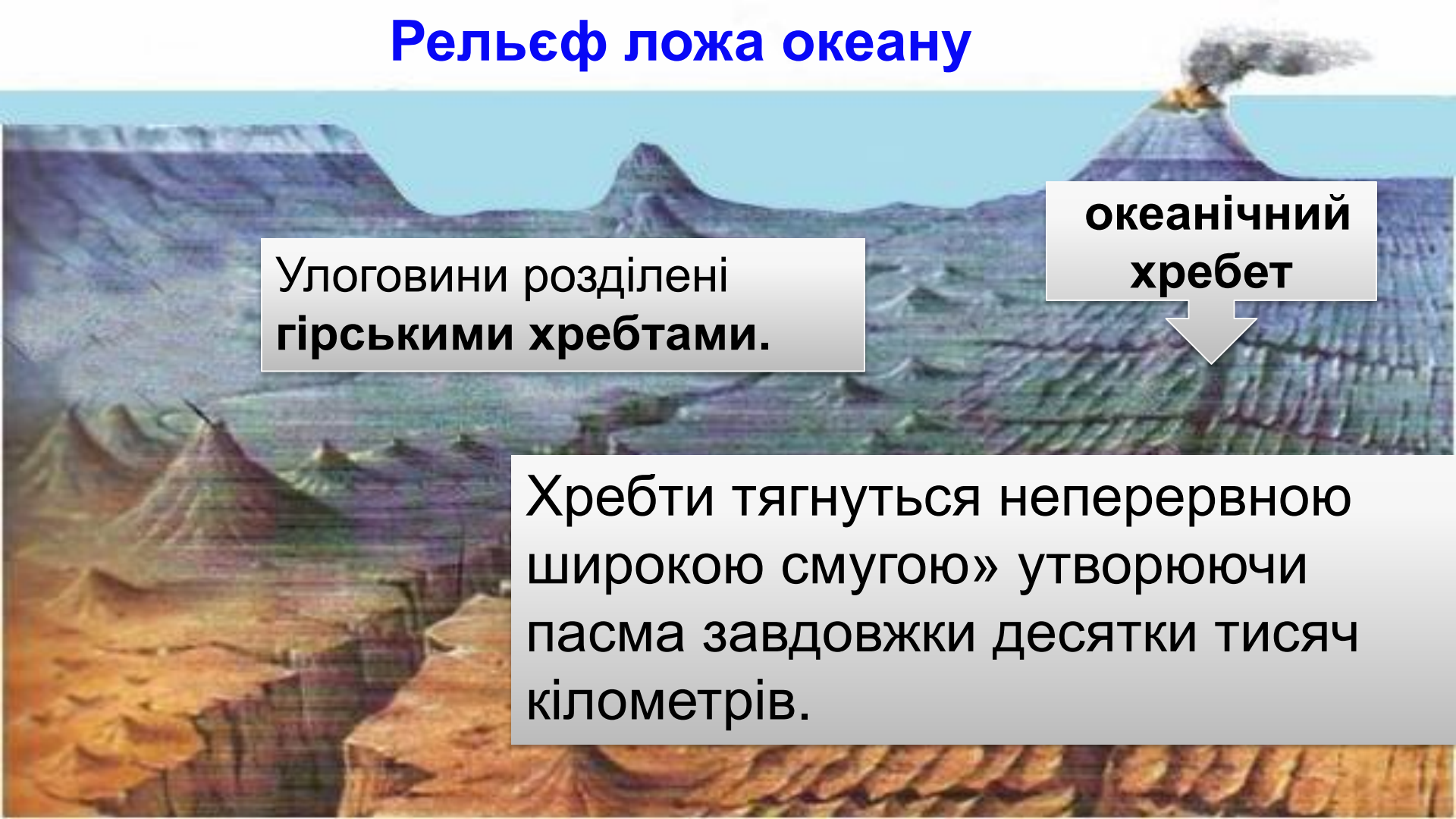

Рельєф ложа океану

Улоговини розділені
гірськими хребтами.

океанічний
хребет

Хребти тягнуться неперервною
широкою смугою» утворюючи
пасма завдовжки десятки тисяч
кілометрів.

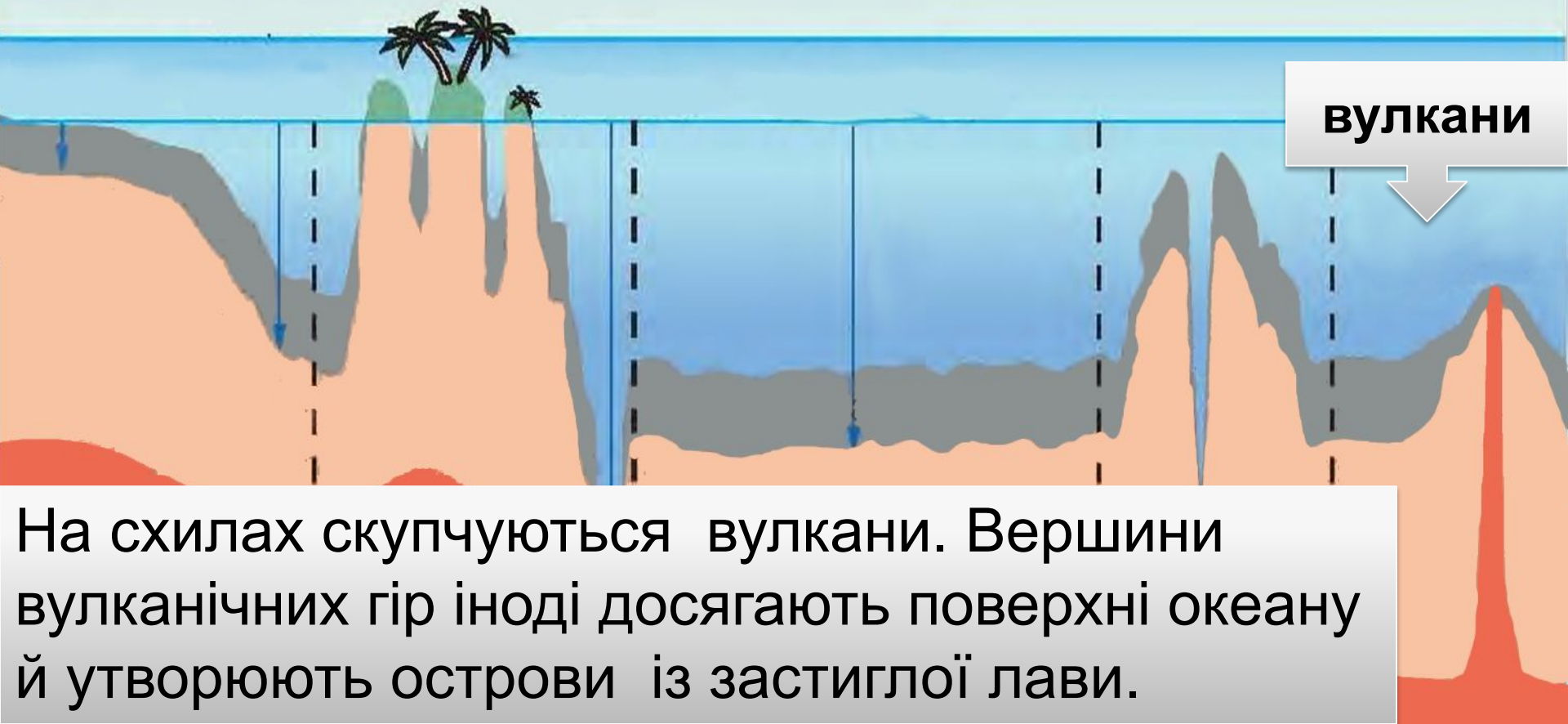

рифти

Серединно-океанічні хребти розсічені уздовж **рифтом** — глибокою ущелиною з крутими схилами. Її дно перетинають тріщини, з яких виливається лава.

СЕРЕДИННО-ОКЕАНІЧНІ ХРЕБТИ

вулкани

На схилах скупчуються вулкани. Вершини вулканічних гір іноді досягають поверхні океану й утворюють острови із застиглої лави.

Наприклад,
вулканічним є
острів
Ісландія в
Атлантичному
океані

О. Ісландія

Острів Ісландія
розміщений на
велетенському вулкані

Це свідчення того, що
серединно-океанічні
хребти є сейсмічними
зонами — зонами
землетрусів і
вулканізму.

Рельєф морського дна

шельф

Материковий
схил

Глибоководний
жолоб

1

2

3

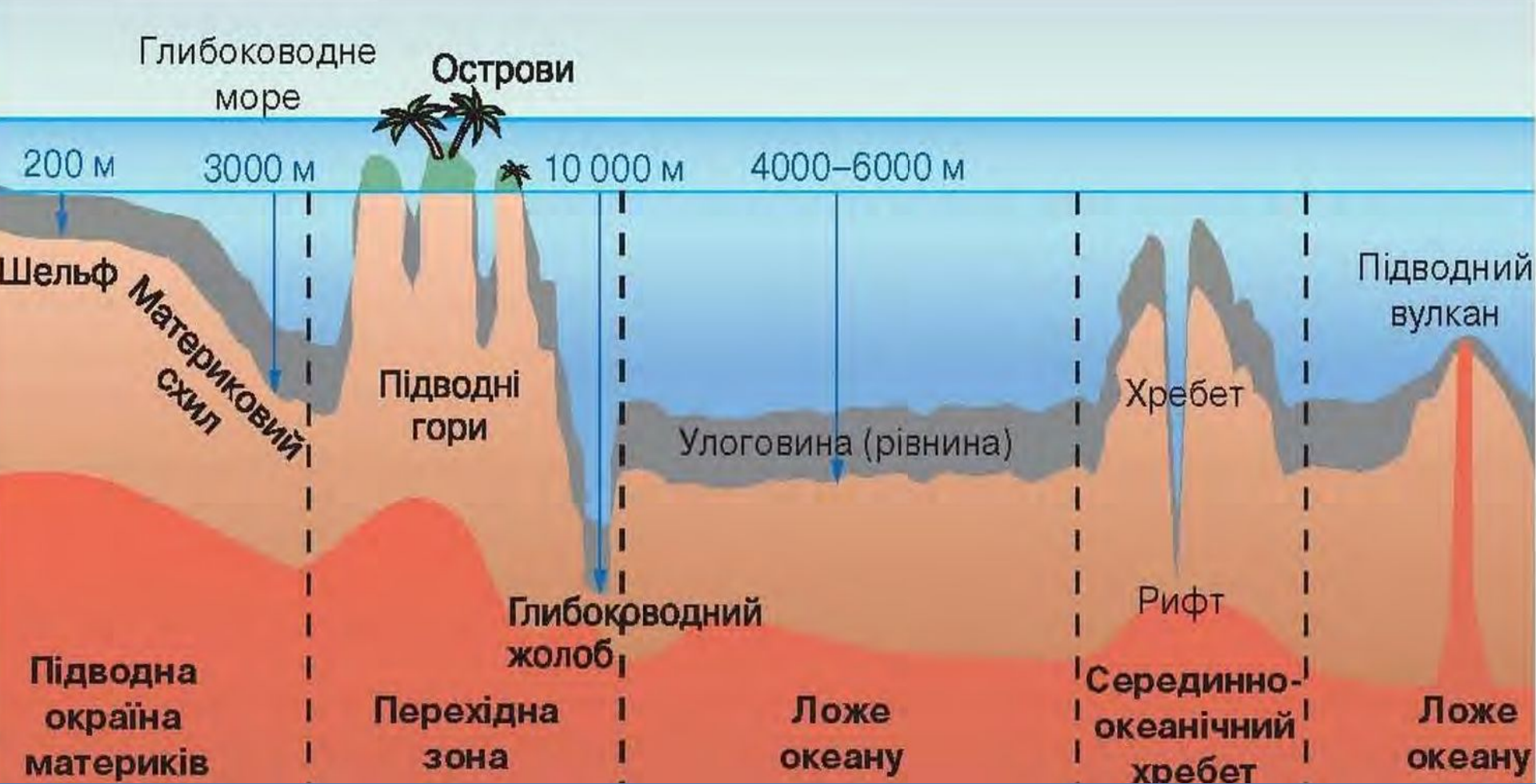
4

5

Ложе океану

Серединно-
океанічний хребет

Розгляньте малюнок у підручнику. Визначіть глибину об'єктів

Рельєф дна океану

Материкова
обмілина

Материковий
схил

ложе
океану

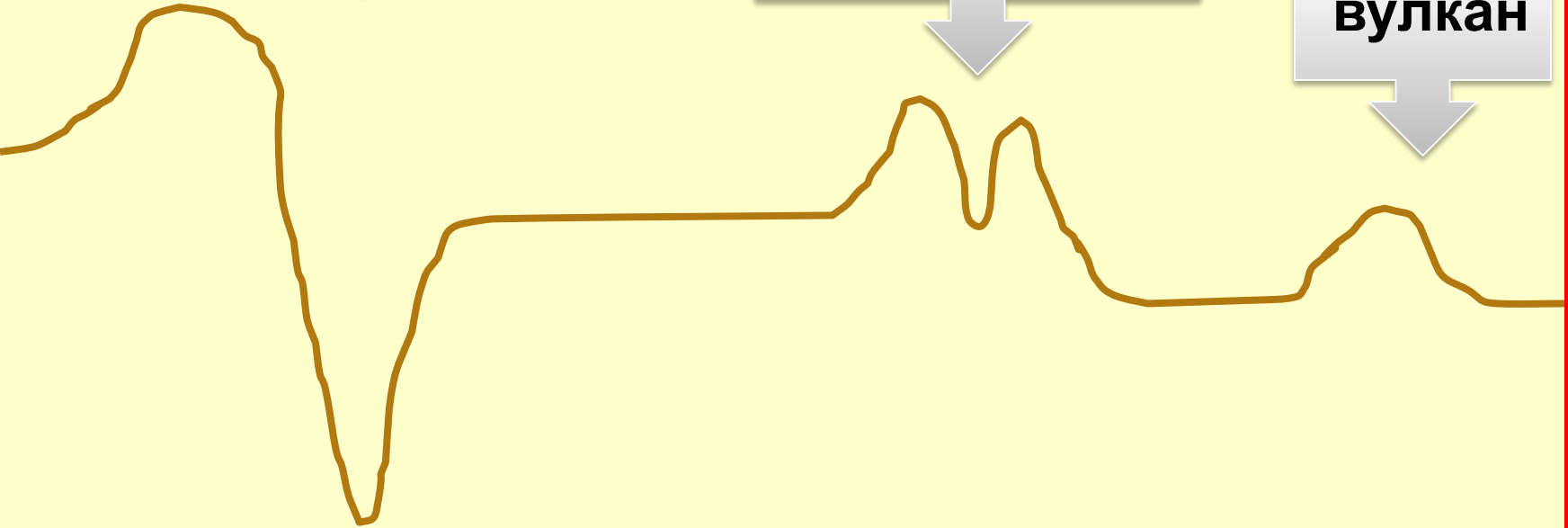

Рельєф дна океану

глибоководний
жолоб

щкеанічний
ребет

вулкан

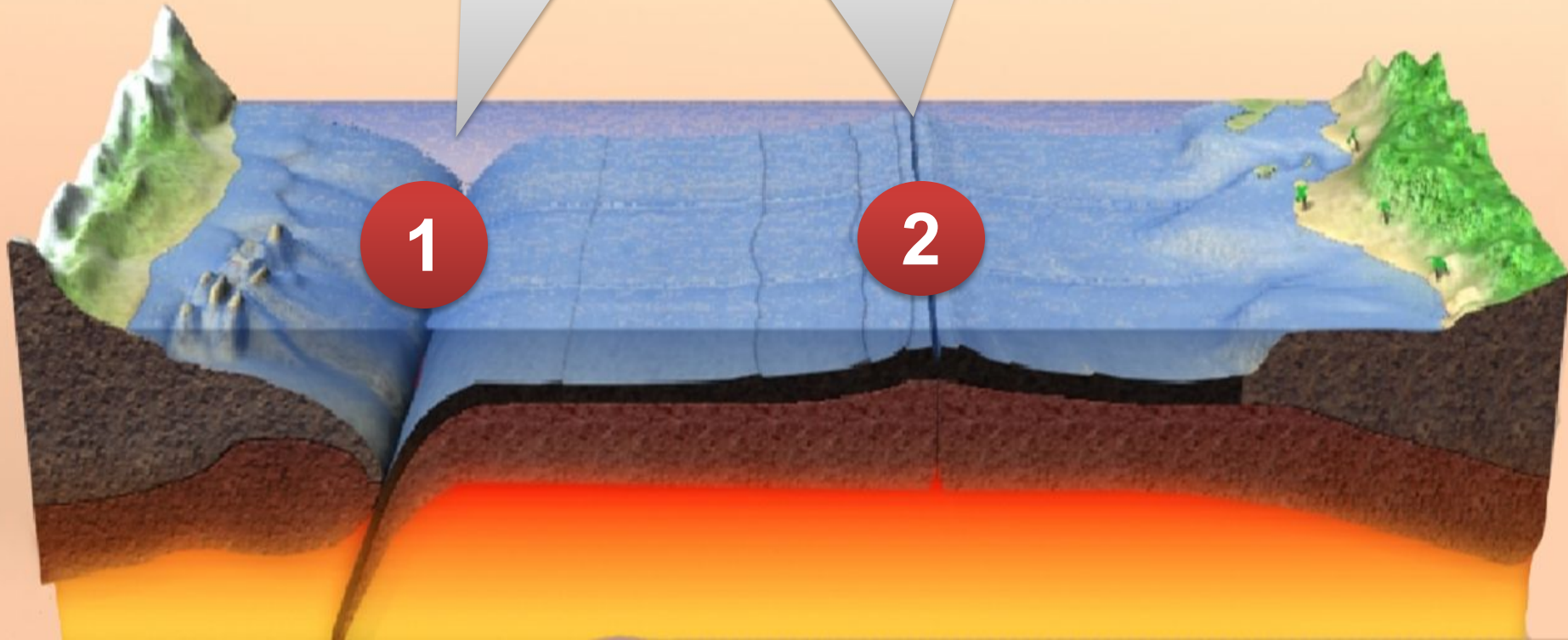

**Глибоководна
западина**

**Серединно-
океанічний хребет**

1

2

Глибину шельфу світового океану
зазвичай становлять

понад 2000 м.

від 200 м до 2000 м;

до 200 м,

Які з названих форм рельєфу відсутні на
материках?

рівнини;

глибоководні
жолоби

гори;

2

Де знаходиться найглибша
точка нашої планети?

у Серединно-Атлантичному хребті;

на Амазонській низовині

у Маріанському жолобі;

3

Джерела

1. Кобернік С. Г., Коваленко Р.Р. **Географія: Довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів: Навчально-методичний посібник.**— Видання друге, доповнене. —К.: Літера ЛТД, 2007.
2. **Географія: підручник для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл./ В.М.Бойко, С.В.Мікелі – ХАРКІВ: СИЦІЯ, 2014**
3. <http://naurok.com.ua>
4. <http://www.geoman.ru>